

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การพยาบาลผู้ป่วยตามแนวพระพุทธศาสนา
 ผู้วิจัย : นางประไพ เพิ่มกสิกรณ์
 ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาวัชรญาณ วรณฺญ ดร.	ป.ธ.๗, พธ.บ, M.A., Ph.D.
: ผศ. อานนท์ เมธีวรฉัตร	ป.ธ.๖, พธ.บ, ศษ.บ., กศ.ม.
: ดร. สมจิตรา กิตติมานนท์	พย.บ., กศ.ม., พธ.ด. (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยตามแนวพระพุทธศาสนา มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาการพยาบาลผู้ป่วยตามหลักการพยาบาลศาสตร์ ๒) เพื่อศึกษาการพยาบาลผู้ป่วยตามแนวพระพุทธศาสนาเถรวาท ๓) เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้การพยาบาลผู้ป่วยตามแนวพระพุทธศาสนาในสังคมไทย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร โดยทำการศึกษาจาก เอกสารปฐมภูมิ (Primary source) คือ พระไตรปิฎก คัมภีร์อรรถกถา และเอกสารทุติยภูมิ (Secondary Sources) เอกสารงานวิจัย และตำราวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำมาวิเคราะห์สรุปข้อมูลในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑) การพยาบาลผู้ป่วยตามหลักการพยาบาลศาสตร์ ในปัจจุบันมีกำเนิดจากสมัยของมิสฟลอเรนซ์ ไนติงเกล สุภาพสตรีในอังกฤษ และได้รับการพัฒนาตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบ เป็นการให้ความช่วยเหลือและการให้บริการบุคคล ครอบครัว ชุมชน ในการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกัน การดูแลรักษา ตลอดจนการฟื้นฟูสุขภาพ โดยประยุกต์หลักการพยาบาลศาสตร์มาช่วยเหลือบุคคล โดยไม่คำนึงถึงเพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา ฐานะ และลัทธิการเมืองเพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

๒) การพยาบาลผู้ป่วยหรือการปรนนิบัติคนไข้ตามแนวพระพุทธศาสนา ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เป็นการพยาบาลผู้ป่วยทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ สามารถแยกได้ ๓ ประเภท คือ ก) การพยาบาลผู้ป่วยโดยการปรนนิบัติทางกาย ข) การพยาบาลผู้ป่วยโดยการสนทนาธรรมและ ค) การพยาบาลผู้ป่วยโดยการแสดงธรรม ซึ่งเป็นการพยาบาลที่พระพุทธองค์ทรงให้การพยาบาลโดยพระองค์เอง โดยไม่รีรอและไม่แสดงอาการรังเกียจด้วยพระพักตร์ที่แจ่มใส ยินดีเต็มพระทัยที่จะให้ความช่วยเหลือทางกายทั้งยังทรงให้การพยาบาลจิตใจโดยการแสดงอมตะธรรม เช่น โพชฌงค์ ๗, สัจจญาณ ๑๐ ประการ พรหมวิหาร ๔ เป็นต้น เข้าถึงสมาธิ จนเป็นผลให้หายจากการเจ็บป่วยทางกายและจิตวิญญาณ

๓) ในการนำเสนอแนวทางการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการพยาบาลผู้ป่วยแนวในสังคมไทย ทั้ง ๕ หลักธรรมนั้น นับเป็นหลักธรรมซึ่งล้วนเป็นที่ยอมรับและเป็นแบบอย่างที่ดีปัจจุบันควรนำไปประยุกต์ใช้กับอาชีพของตนให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เติมเต็มแก่ผู้ให้การพยาบาลในการประยุกต์กับผู้ป่วยในสังคมไทย ปัจจุบัน และก่อให้เกิดความรักในอาชีพของตนเองและทำงานอย่างมีความสุขยิ่งขึ้น โดยผู้ที่ทำการประยุกต์ใช้การพยาบาลผู้ป่วยตามแนวพระพุทธศาสนาในสังคมไทย จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมอย่างน้อย ๕ หมวดคือ หลักพรหมวิหาร ๔ , อคติ, สังคหวัตถุ ๔, อิทธิบาท ๔ และฆราวาสธรรม ๔ จึงจะสามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยทั้งทางร่างกายและทางจิตใจได้ครบถ้วนและสมบูรณ์ แบบองค์รวม

: Nursing Cares for Patients According to Buddhist Principles

.

Thesis Title

Researcher : Mrs. Prapai Permkasikorn

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Dr. Phramaha Waranyu Sonchun Pali VII, B.A, M.A., Ph.D.

: Asst. Prof. Anon Metheevarachatra Pali VI, B.A., B.Ed., M.Ed.

: Dr. Somjittra Kittimanon B.N., M.Ed., Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : March 19 , 2013

ABSTRACT

This research titled “Nursing Cares for Patients according to Buddhist Principles” was carried out with 3 objectives: 1) to study Nursing Cares for Patients according to principles of Nursing science, 2) to study Nursing Care for Patients according to Theravada Buddhist principle 3) to study an application of Nursing Care for Patients according to Buddhist principles in Thai society.

This study was a documentary research collecting the primary sources from Tipitaka and commentary scriptures as well as second sources documents academic texts and relevant researches and reveal the results of study on a descriptive research.

The results of research found that

1) Nursing Care for Patients according to Nursing Science in the present time established since the age of Miss Florence Nightingale, she was dubbed "The Lady with the Lamp" and systematically improved according to the process of science, helped and serviced for people, families and communities in encouragement of healthcare, protection, nursing care as well as regenerative medicine applied the principle of science to help people, did not care in gender, age, nationality, religion, status and political belief to live in society happily.

2) Nursing Care (or look after) for Patients according to Buddhist Principles as found in Tipitaka scriptures were the Nursing Cares for bodily and mental Patients divided into 3 kinds: (A) Nursing Care for Patients by keep vigil over a sick on the

body, (B) Nursing Care for patients by Dhamma talking, and (C) Nursing Care for patients by Dhamma talking that the Buddha gave the form of Nursing Care by himself, he made straight for and had not disgusting in Patients, was a fresh face, pleased to help on the body and also gave Nursing Care on mental by teaching Amata-dhamma (the deathless Dharma) such as 7 Bojjhanga (enlightenment factors), 10 Sanna (contemplations), and 4 Bramavihara (sublime states of mind) etc, to get inside Samadhi (concentration) releasing from bodily and mental painfulness.

3) An application of Nursing Cares for Patients according to Buddhist Principles in Thai society in the 3 ways, there were apparent model Buddhist monks as follows: Nursing Care on body is Phra Udomprachanat (Phrabatnamphu monastery) and Phrapaisan Visalo (Sukato forest monastery), Nursing Care on Dhamma talking is Buddhadhasa Bikhu (Suanmokkhapalaram monastery) and Phra Bahmagunabhorn P.A. Payutto (Yanavesakawan monastery), which they all are accepted as a good model in the present, should apply in professional performance of oneself effectively to achieve the purpose of service persons in an application for Patients of Thai society in the present and would be causing the love in their career and work more happily. Therefore, one who would apply Nursing Cares for Patients according to Buddhist Principles in Thai society should be well understanding of the Dhamma at least 3 categories, i.e., 4 Bramavihara (sublime states of mind), Tilakkhana (the three characteristics) which would help Nursing Cares for Patients on body and mentality accomplish and achieve holistically.